

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

13

KATEDRA Nr 11

Egz. Nr 13

kpt. dypl. WOLNY

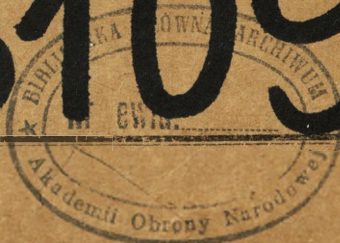
Temat: OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MORSKICH
OPERACJI DESANTOWYCH WOJSK ALIANCEKICH
NA OCEANIE SPOKOJNYM
w latach 1944 – 1945

(wykład)

61090

1959

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA Nr 11

Egz. Nr 13

kpt. dypl. WOLNY

Temat: OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MORSKICH
OPERACJI DESANTOWYCH WOJSK ALIANCEKICH
NA OCEANIE SPOKOJNYM
w latach 1944 – 1945

(wykład)

~~Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej~~

~~05-000414-002~~

61090

1959

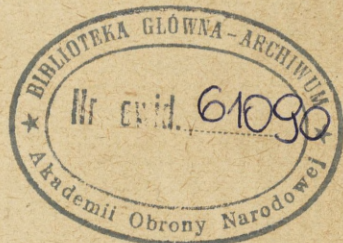
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni A. Swierczewskiego

KATEDRA Nr 11

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY NR 11

Rok szkolny 1952/53

1-1 St. DZECKI - gen. bryg. prof.

13

kpt. dypl. Antoni WOLNY

W Y K Ł A D

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MORSKICH OPERACJI DESANTOWYCH
WOJSK ALIANCKICH NA OCEANIE SPOKOJNYM W LATACH 1944-45.

XXXIII, 11, 15, 5,

PLAN WYKŁADU

Temat: Ogólna charakterystyka morskich operacji desantowych wojsk alianckich na Oceanie Spokojnym w latach 1944 - 1945.

Cel wykładu: Zapoznać słuchaczy z niektórymi operacjami morsko-desantowymi i bitwami morskimi na Oceanie Spokojnym.

Czas: 2 godziny szkolne /90 minut/.

Zagadnienia:

Wstęp.

1. Ogólne położenie i plany stron walczących do działań na Oceanie Spokojnym.
2. Działania zaczepne wojsk alianckich na Oceanie Spokojnym w latach 1944 - 1945.
 - Natarcie wojsk gen. Mac Arthura na kierunku wysp Bismarcka i na Nowej Gwinei.
 - Działania zaczepne wojsk adm. Nimitza w rejonie wysp Marshalla i wysp Maryjańskich.
 - Kampania filipińska.
 - Zdobycie wysp Iwojima i Okinawa oraz kapitulacja Japonii.
3. Wnioski ogólne z działań wojsk alianckich na Oceanie Spokojnym w latach 1944 - 1945.

Wstęp:

W latach 1944 - 1945 wojska alianckie mając w swych rękach inicjatywę strategiczną oraz dysponując przewagą w siłach morskich i lotniczych przeprowadziły szereg operacji zaczepnych na Oceanie Spokojnym i na terytorium Birmy. Główne uderzenia wojsk alianckich zostały wykonane na oddziały japońskie, działające w centralnej i południowo-zachodniej części Oceanu Spokojnego.

Operacje zaczepne wojsk alianckich w 1944 i 1945 r. były wykonywane w okresie stałego pogarszania się dla Japonii sytuacji politycznej i strategicznej. Bowiem w 1943 r. główny sojusznik Japonii, faszystowski Niemcy ponieśli szereg porażek na froncie wschodnim, a drugi sojusznik - Włochy - całkowicie skapitulowały. W tych warunkach zaczął się rozpadać sformowany w 1936 r. blok państw faszystowskich, Niemiec, Włoch i Japonii. Na Oceanie Spokojnym Japonia ostatecznie utraciła inicjatywę strate-

gioną. W 1943 r. wojska amerykańskie opanowały wyspy Aleuty, Gilberta, część archipelagu Salomona i południowo-wschodni cypel nowej Gwineji. Wojska japońskie działające na wyspach Oceanu Spokojnego zostały zmuszone do przejścia do obrony. W związku z tym dowództwa alianckie miało potrzebę wyboru dowolnego czasu i miejsca dla wykonania kolejnych operacji zaczepnych.

1. Ogólne położenie i plany stron walczących do działań na Oceanie Spokojnym

Na początku 1944 r. ogólne położenie sił zbrojnych stron walczących i plany działań wojennych na Oceanie Spokojnym i w Azji były następujące:

Japonia w dalszym ciągu rozwijała swój przemysł zbrojeniowy i przygotowywała się do wielkiej ofensywy na terenie Chin i do obrony przeciwko wojskom alianckim. Produkcja zbrojeniowa Japonii do października 1944 roku miała tendencje wzrostowe. Siły zbrojne Japonii obciążone na wielu teatrach działań wojennych, nie poniosły jeszcze poważniejszych strat. Jedynie japońska marynarka wojenna w bitwach stoczonych 1942 i 1943 r. w rejonie wyspy Midway i archipelagu Salomona straciła kilkanaście większych jednostek norekich.

W tych warunkach rząd japoński biorąc pod uwagę powolne tempo działań wojsk amerykańskich w 1943 r. zamierzał w ciągu 1944 r. opanować centralną i południową część Chin, w celu polepszenia swego położenia na kontynencie azjatyckim i uzyskania dodatkowych zasobów do dalszego prowadzenia wojny. Armia kwantuńska miała być nadal rozmieszczona wzdłuż granicy mandżursko-radzieckiej. Natomiast wojska japońskie rozmieszczone na wyspach Oceanu Spokojnego winny były w dalszym ciągu kontynuować działania obronne.

Na początku 1944 r. główne siły japońskich wojsk lądowych znajdowały się w Mandżurii, Chinach i w metropolii. Natomiast na wyspach Oceanu Spokojnego /Marianińskich, Marshalli-skich, Karolińskich, na archipelagu Bismarcka i na Nowej Gwinei/ ilość wojsk japońskich nie przekraczała 15 %. Tyleż procent wynosiły siły lotnictwa japońskiego rozmieszczone na wyspach Pacyfiku /600 samolotów /.

Główne siły japońskiej marynarki wojennej rozmieszczone były w bazach metropolii i na wybrzeżu morza Południowo-Chińskiego oraz służyły one do obrony przybrzeżnej komunikacji i do blokady Chin od strony morza.

Obrona wojsk japońskich na Oceanie Spokojnym przygotowana była na rubieży wysp Kurylek i przebiegała przez wyspy Ganges, Markus, Wake, wschodnią część archipelagu Marshalla, północną część wysp Nowej Gwinei, przez wyspy indonezyjskie, półwysp Salomona, archipelag Bismarcka, południo-

wo-wschodnią część Nowej Gwinei, przez wyspy Indonezji, półwysp malajski do Burmy.

Wyspy centralnej części Oceanu Spokojnego bronione były przez niewielkie siły japońskie. Na wyspach Ganges, Markus i Wake oraz na głównych wyspach archipelagu Marshalla znajdowały się niewielkie garnizony japońskie, nie mające ze sobą łączności ogniowej. Wyspy Karolińskie, na których znajdowały się japońskie bazy morskie i lotniska były bronione przez pięć dywizji piechoty. Najsilniejsze garnizony japońskie liczące od jednej do dwóch dywizji piechoty znajdowały się na wyspach Truk i Palau. Archipelagu wysp Marijańskich broniły dwie japońskie dywizje piechoty, których główne siły znajdowały się na wyspach Saipan, Rota i Guam.

Wiosną 1944 r. dowództwo japońskie wzmocniło swe wojska broniące się w centralnej części Oceanu Spokojnego. W marcu i kwietniu 1944 r. przegrupowano tam 31 armię japońską składającą się z kilkunastu dywizji piechoty. Ze związków taktycznych 31 armii zostały utworzone cztery korpusy armijne przeznaczone do obrony wysp Truk i Palau, Marijańskich i Wulkanów. I tak, korpus armijny działający na wyspach Truk składał się z dwóch dywizji piechoty, trzech dywizji ochrony i jednej mieszanej brygady. W skład korpusu armijnego broniącego wysp Marijańskich wchodziły dwie dywizje piechoty i dwie dywizje ochronne. Grupa wojsk japońskich broniących się na wyspach Wulkanów składała się tylko z garnizonów ochronnych.

Garnizony japońskie broniące się w centralnej części Oceanu Spokojnego osłonięte były przez 11 armię lotniczą, bazującą na lotniskach wysp Truk i archipelagu Bismarcka. Armia ta posiadała 450 samolotów bojowych.

Na wyspach południowo-zachodniej części Oceanu Spokojnego broniły się związki taktyczne 17 i 18 armii japońskich. 17 armia broniła się na wyspach archipelagu Bismarcka i w północno-zachodniej części wyspy Bougainville /dach część archip. Salomona/, 18 armia broniła północnego wybrzeża i południowo-wschodniej części Nowej Gwinei. Wojska obu armii osłaniała 4 armia lotnicza licząca 150 samolotów.

Dla wsparcia działań wojsk lądowych broniących się na wyspach Oceanu Spokojnego, dowództwo japońskie stworzyło tzw. Połączoną Flotę japońską posiadającą swą główną bazę na wyspach Truk. W skład Połączonej Floty wchodziły

trzy pancerniki, sześćdziesiąt krążowników, cztery lotniskowce i czterdzieści łodzi podwodnych oraz szereg okrętów pomocniczych.

Z rozmieszczenia japońskich sił na wyspach Oceanu Spokojnego wynika, że obrona tych wysp miała szereg słabych miejsc. I tak, bardzo słabo były bronione wyspy Marshalla, Wake, Markus oraz archipelag Vulkana. Wydzielone przez dowództwo japońskie siły lotnicze i morskie przeznaczone do wsparcia wojsk lądowych broniących się w centralnej i południowej części Oceanu Spokojnego były za słabe. Japońskie wojska lądowe były rozmieszczone małymi garnizonami na setkach wysp, na obszarze wielu tysięcy kilometrów wzdłuż frontu i w głąb obrony. Takie rozmieszczenie wojsk lądowych utrudniało im organizowanie współdziałania z marynarką wojenną i lotnictwem. Całość sił japońskich na Pacyfiku broniła się w ugrupowaniu jednorzutowym. W tych warunkach dowództwo japońskie nie posiadało żadnych odwodów dla wsparcia względnie wzmocnienia swych garnizonów chociażby na najważniejszych wyspach mających znaczenie operacyjne.

Natomiast wojska amerykańskie rozmieszczone na początku 1944 r. na Oceanie Spokojnym, działały w składzie dwóch sgrupowań operacyjnych. W centralnej części Oceanu Spokojnego działało sgrupowanie operacyjne adm. Minitza w składzie 3 i 5 Floty wojennej i 7 armii lotniczej, korpusu piechoty morskiej i ruchomej bazy remontowej floty. W południowo-zachodniej części Oceanu Spokojnego działało sgrupowanie operacyjne gen. Mac Arthura w składzie 1 armii australijskiej, 6 armii amerykańskiej, 5 i 7 Floty wojennej i szeregu samodzielnych oddziałów brytyjskich, holenderskich i innych.

Na początku 1944 r. obydwa sgrupowania wojsk amerykańskich zostały wzmocnione dużą ilością związków taktycznych wojsk lądowych i piechoty morskiej. Amerykańskie floty wojenne uzupełnione zostały nowymi szybkobieżnymi okrętami wojennymi, w tej liczbie i lotniskowcami. Znacznie zwiększona została ilość lotnictwa. W sgrupowaniu adm. Minitza tylko na lotniskowcach znajdowało się ponad 1000 samolotów bojowych. Ponadto do obu sgrupowań operacyjnych przydzielonych zostało szereg związków taktycznych i oddziałów wojsk powietrzno-desantowych, pancernych, inżynierskich, chemicznych, budowlanych i innych.

Specjalne okręty stanowiły pływające warsztaty, posiadające własne piece odlewne z setkami wykwalifikowanych robotników, okręty te mogły dokonywać każdego remontu włącznie ze spawaniem pod wodą. Zgrupowanie to posiadało również specjalne bataliony inżynieryjno-budowlane, które przesuwały się za piechotą morską, budując przystanie, drogi, szpitale, koszary i lotniska.

W tych warunkach ogólny stosunek sił na Oceanie Spokojnym /uwzględniając flotę wojenną znajdującą się w portach Japonii w strefie mórz południowych/ był na korzyść wojsk amerykańskich. W sile żywej stosunek ten wynosił 1,5 : 1. W pancernikach 2 : 1, w lotniskowcach 3 : 1, a w innych rodzajach okrętów kształtował się jak 1,5 - 2 : 1.

Tak więc na początku 1944 r. wojska amerykańskie działające na Pacyfiku wyrosły na tyle, że mogły wykonywać wielkie operacje zaczepne. W tych warunkach dowództwo amerykańskie mogło utrzymać w swych rękach inicjatywę działań i miało możliwość wyboru kierunków i obiektów uderzenia.

Plan działań wojsk amerykańskich w centralnej i południowo-zachodniej części Oceanu Spokojnego na 1944 r. przewidywał kolejne opanowywanie wysp Marshallskich, Karolińskich i Marijańskich oraz Nowej Gwinej, tak ażeby w końcu tegoż roku stworzyć dogodne warunki do uderzenia na Filipiny i wyspy Riu-Kiu.

2. Działania zaczepne wojsk alianckich na Oceanie Spokojnym w latach 1944.

a/ Działania zaczepne wojsk adm. Nimitza w rejonie wysp Marshalla i wysp Marijańskich.

Zgodnie z ogólnym planem działań na 1944 r. zgrupowanie operacyjne adm. Nimitza otrzymało zadanie kolejno opanować wyspy Marshallskie, Karolińskie i Marijańskie, tak aby wiosną 1945 r. opanować przyczółki na wyspach Riu-Kiu.

Przygotowania do opanowania wysp Marshallskich rozpoczęto w listopadzie 1943 r. i trwały one do końca stycznia 1944 r. W ciągu tego czasu ześrodkowano odpowiednio siły i zgromadzono potrzebne zapasy materiałowe oraz zbudowano szereg lotnisk na wyspach Gilberta. Ponadto przeprowadzono rozpoznanie przeciwnika w rejonie wysp Marshallskich i Karolińskich, uformowano i przeszkolono oddziały przeznaczone do wykonania desantu morskiego. W celu opanowania wysp

Marshallskich ze składu 4 i 7 dywizji piechoty i piechoty morskiej sformowano trzy samodzielne oddziały desantowe, liczące razem 64 tysiące żołnierzy. Dla przewozu oddziałów desantowych i zabezpieczenia ich walki, dowództwo alianckie przeznaczyło 217 okrętów wojennych, w tej liczbie 12 lotniskowców, 13 pancerników, 10 krążowników, 59 torpedowców i około 40 łodzi podwodnych.^{x/} Ponadto działania wojsk lądowych i marynarki wojennej miały być wsparte przez 700 samolotów startujących z 12 lotniskowców.

Oddziały japońskie broniące wysp Marshallskich liczyły około 10 tyś. żołnierzy, 130 samolotów, dwa oddziały niszczyteli łodzi podwodnych i oddziału trałowców. W tych warunkach dowództwo amerykańskie dysponowało ponad sześciokrotną przewagą w sile żywej, pięciokrotną w lotnictwie oraz absolutną przewagą w marynarce wojennej.

Zamiar operacji polegał na tym, żeby jednocześnie wysadzić desanty morskie na najważniejszych wyspach pod względem operacyjnym a więc na Roy-Namur, Kwadjelein i Madjuro. Mając oparcie na wymienionych trzech wyspach, wojska amerykańskie miały opanować pozostałe wyspy. Desant morski poprzedzony został dwudniowym lotniczym przygotowaniem ataku, na lotniska japońskie, punkty oporu i okręty znajdujące się w rejonie wysp Marshallskich.

W wyniku uderzeń bombowych oraz walk powietrznych niewielkie lotnictwo japońskie zostało całkowicie zniszczone, natomiast cenniejsze okręty wojenne, odpłynęły do baz tyłowych. W tych warunkach garnizony japońskie rozmieszczone na tych wyspach pozbawiona została wsparcia nie tylko od strony morza lecz również i z powietrza.

Desant wojsk amerykańskich na wyspach Marshallskich rozpoczął się rano 1 lutego 1944 r. Opór japoński stawiany przez niewielkie siły był wyjątkowo słaby. W działaniach obronnych w rejonie wysp Marshalla nie wzięła udziału japońska Połączona Flota. Wszystko to spowodowało, że wojska amerykańskie przy minimalnych stratach własnych, w ciągu trzech dni walki opanowały wyspy Roy-Namur, Kwadjelein, Madjuro i przystąpiły do działań w celu zdobycia pozostałych wysp. Do 20 lutego wojska amerykańskie opanowały cały archipelag wysp Marshallskich oraz wyspy Eniwetok, których bronił 3 tyś. garnizon japoński.

x/ Kampania wojny na Oceanie Spokojnym - Materiały komisji badania strategicznych bombardowań dokonanych przez lotnictwo amerykańskie. Wyd. M.O. - Moskwa 1956r. str.231.

W toku walk o zdobycie wysp Marshallskich, 58 związek taktyczny lotniskowców amerykańskich podплыwał do wysp Truk i Mariańskich i samoloty jego wykonały szereg uderzeń bombowych na bazy japońskie rozmieszczone w rejonie tych wysp. W wyniku bombardowań wojska japońskie poniosły znaczne straty w samolotach i statkach transportowych, ponadto zniszczone zostały wielkie zapasy paliwa i żywności. Okazało się, że japońskie bazy morskie i lotnicze rozmieszczone na wyspach Truk stanowiły równocześnie wysuniętą bazę zaopatrzenia. Bazy te znalazły się w zasięgu działań amerykańskiego lotnictwa i marynarki wojennej. Straciła również swoje operacyjne znaczenie japońska baza w Raboul /na wyspie Nowa Brytania/, która znalazła się w promieniu działań lotnictwa amerykańskiego.

W połowie lutego 1944 r. podstawowe siły Połączonej Floty japońskiej bazujące na wyspie Truk i nie posiadające dostatecznej osłony z powietrza przebazowały się do portów morza Celebeskiego /płd Filipiny i zach część Indonezji/. Lotnictwo II Floty Powietrznej zostało przebazowane z wysp Truk, na wyspy Mariańskie.

Z powyższego wynika, że opanowanie przez wojska amerykańskie wysp Marshallskich i skuteczne działania 58 związku taktycznego lotniskowców zmieniły na korzyść aliantów strategiczną sytuację w centralnej części Oceanu Spokojnego. Japońska obrona została przerwana na szerokim froncie. Wojska amerykańskie zdobyły szereg przystani i portów dla swej floty i jednostek desantowych oraz szereg wysp, na których można było zbudować wiele lotnisk dla samolotów różnych typów.

Lotnictwo amerykańskie wysalczywszy sobie panowanie w powietrzu kontrolowało całe terytorium centralnej części Oceanu Spokojnego, włączając wyspy Karolińskie i Mariańskie.

Japońskie siły lądowe broniące się na wyspach Karolińskich będąc pozbawione osłony z powietrza i wsparcia z morza były całkowicie bezsilne z tych względów. Dowództwo japońskie spodziewało się, że po opanowaniu wysp Marshallskich wojska amerykańskie rozpoczną działania zaczepne w celu zdobycia wysp Karolińskich. Jednakże aby uzyskać zaskoczenie dowództwo amerykańskie zmieniło plan działań, zgrupowaniu operacyjnemu adm. Nimitza, które według nowego planu miało obejść od północy wyspy Karolińskie i opanować archipelag Mariański.

Na wyspach Mariańskich bronily się dwie japońskie dywizje piechoty i dwie dywizje ochronne. Dywizje te były oskazywane z powietrza związkami 1 Floty Powietrznej liczącej 478 samolotów, przeważnie myśliwców. Na wyspach Mariańskich nie było japońskich okrętów wojennych, oprócz kilku statków osłaniających wodę przybrzeżną i dowództwa zaopatrzenia dla wojsk broniących się na tych wyspach.

Przygotowanie wojsk amerykańskich do opanowania wysp Mariańskich trwało od kwietnia do połowy marca 1944 r. W ciągu tego czasu zgromadzono siły morskie i lotnicze, które rozlokowały swe bazy na wyspach Madjuro i Eniwetok. Ponadto wojska amerykańskie zakończyły opanowywanie szeregu wysp rozmieszczonych na wschód od archipelagu Mariańskiego. W czasie od 20 do 23 maja wojska amerykańskie wysadziły desanty morskie na wyspach Wake i Markus.

W celu wykonania desantu morskiego na wyspy Mariańskie dowództwo amerykańskie sformowało dwa zgrupowania uderzeniowe północne i południowe. W skład północnego zgrupowania wchodziły 5 korpus amfibijno-desantowy, 2 i 4 dywizja piechoty morskiej oraz 22 i 77 dywizje piechoty. Południowe zgrupowanie uderzeniowe składało się z 3 korpusu amfibijno-desantowego oraz 3 dywizji i 1 brygady piechoty morskiej.

Przewóz morski oddziałów desantowych i wsparcie ich działań na lądzie, powierzono zostało 5 flocie amerykańskiej. W składzie tej floty znajdowało się 550 różnych okrętów w tej liczbie 7 pancerników, 12 krążowników, 14 lotniskowców, 122 torpedowce i 35 łodzi podwodnych. Lądujące wojska zostały zabezpieczone od strony Filipin i Japonii przez 38 zgrupowanie lotniskowców, w skład którego wchodziło 15 lotniskowców, 7 pancerników, 13 krążowników i 58 torpedowców. Dla osłony przewozu wojsk amerykańskich od uderzeń lotnictwa japońskiego oraz osłony w czasie wykonania desantu morskiego adm. Nimitz wydzielił ponad 1000 samolotów basujących na lotniskowcach i 620 samolotów 7 armii lotniczej. W tych warunkach dowództwo amerykańskie stworzyło pięciokrotną przewagę w wojskach lądowych i czterokrotną w lotnictwie oraz absolutną przewagę w marynarce wojennej.

Desant morski wojsk amerykańskich na wyspy Mariańskie poprzedzony był wielokrotnym bombardowaniem i ostrzałem wysp przez artylerię okrętową. W ciągu ostatnich trzech dni przed rozpoczęciem desantu lotnictwo amerykańskie wykonało

zmasowane uderzenie bombowe na japońskie lotniska, artylerię przeciwlotniczą i punkty oporu. Na zachodnim wybrzeżu wyspy Sajpan zostały spalone napalmem pola trzciny cukrowej maskujące rozmieszczenie japońskich rubieży obronnych. W czasie wykonania wstępnego lotniczego przygotowania desantu, amerykańskie trałowce i pododdziały saperów płetwonurków, rozminowały wody przybrzeżne wokół wysp Sajpan.

Desant morski wojsk amerykańskich rozpoczął się o godz. 7.00 15 czerwca 1944 r. pod osłoną silnego ognia artylerii okrętowej i uderzeń lotnictwa. Oddziały amerykańskie bezpośrednio po przywiezieniu ich z wysp Marshallskich rozpoczęły lądowanie na wyspie Sajpan. Na początku wysadzono na ląd pododdziały piechoty morskiej, wzmocniona czolgamiami amfibiami oraz pododdziały saperów. Japoński garnizon broniący wyspy Sajpan stawiał silny opór. Jednakże mała liczebność wojsk japońskich, słaba obrona przeciwdesantowa oraz brak efektywnego wsparcia z powietrza ujemnie wpływały na ich działania obronne. Oddziałom japońskim nie udało się zahamować desantu morskiego. Do wieczora pierwszego dnia operacji wojska amerykańskie uchwyciły przyczółek o rozmiarach 10 km szerokości i około 2 km głębokości, na który wysadzono główne siły piechoty morskiej.

Następny dzień przyczółek na wyspie Sajpan został poszerzony, co umożliwiło wysadzenie na ląd 27 dywizji piechoty wraz z jej wzmocnieniem i przystąpienie do budowy lotnisk dla samolotów myśliwskich i lekkich bombowców. Rozpoczęte przez wojska amerykańskie natarcie z przyczółka, mimo ich przewagi w siłach i środkach rozwijało się bardzo powoli. Przyczyną tego było nieadekwatne działania na wszystkich szczeblach dowodzenia i słabe przygotowanie piechoty morskiej do walki na brzegu. Bitwa na wyspie Sajpan trwała 25 dni. Z japońskiego garnizonu liczącego 23 tys. żołnierzy pochowano 21.036 żołnierzy. Wielu żołnierzy japońskich wspólnie z częścią mieszkańców wyspy popełniło zbiorowe samobójstwo. Drobne grupy wojsk japońskich stawały jeszcze opór w różnych rejonach wysp aż do połowy marca 1945 r.

Na początku ~~okresu~~ czerwca 1944 r. dowództwo japońskie sformowało 1 Flotę Manewrową w składzie: 5 pancerników, 9 lotniskowców, 13 krążowników, 31 torpedowców, 14 łodzi podwodnych i 6 tankowców. Na lotniskowcach japońskich znajdowało

się ponad 500 samolotów. Wymieniona flota miała skrycie podejść do wysp Mariańskich z zachodu i wykorzystując zaskoczenie wykonać silne uderzenie bombowe na lotniskowe i główne siły floty amerykańskiej, rozmieszczone w rejonie Guam w celu serwania operacji desantowej na wymienione wyspy. Jednakże ta próba floty japońskiej z powodu złego przygotowania działań i utracenia czynnika zaskoczenia oraz na skutek słabej organizacji współdziałania między lotnictwem startującym z lotniskowców i lotnictwem bazującym na wyspach Mariańskich, nie miała powodzenia. Dowództwo amerykańskie rozszyfrowawszy zamiar przeciwnika przygotowało się do odparcia uderzenia. W tym celu postawiono w stan gotowości bojowej siły 58 związku lotniskowców i szeregu innych oddziałów 5 floty wojennej. W czasie bitwy powietrznej stoczony w dniach od 19 do 21 czerwca 1944 r. odległości 215 mil /345 km/ na zachód od wyspy Sajpan, lotnictwo japońskie straciło 372 samoloty a flota wojenna 3 lotniskowce i dwa tankowce oraz 25 innych okrętów. Straty amerykańskie wynosiły 151 samolotów oraz trzy okręty wojenne. W związku z poważnymi stratami poniesionymi przez 1 Japońską Flotę Manewrową dowództwo marynarki japońskiej nakazało jej oderwać się od przeciwnika i pod osłoną własnego lotnictwa odejść w rejon wysp Riu-Kiu.

W czasie trwania bitwy morskiej główne uderzenie lotnictwa japońskiego przyjął na siebie 58 związek lotniskowców. Związek ten częściowo siłą osłaniał również desant wojsk amerykańskich na pozostałe wyspy w archipelagu Mariańskiego, a później odszedł on do swych baz na wyspach Marshallskich w celu uzupełnienia paliwa. W wymienionej bitwie morskiej flota wojenna obu stron, w zasadzie nie prowadziła walki.

21 czerwca 1944 r. wojska amerykańskie wykonały desant na wyspę Guam. Opór wojsk japońskich na tej wyspie był nieco słabszy niż na Sajpanie, dlatego też wyspa Guam została opanowana do 10 sierpnia. Jednocześnie z działaniami bojowymi na wyspie Guam, wojska amerykańskie opanowały wyspy Rota, Tinian i szereg innych.

Zdobycie wysp Mariańskich przez wojska amerykańskie stanowiło wielki sukces operacyjny, bowiem wyspy te osłaniały drogi morskie łączące Japonię ze strefą mórz południowych. Jednocześnie wyspy Mariańskie były jedyną bazą japońską, pozwalającą przerzucać wojska z Japonii i Filipin na dowolną wyspę położoną w centralnej części oceanu Spokojnego. Posa tym umożliwiały one japońskiej flocie wojennej

poszerzyć swą operacyjną strefę działań oraz pozwalały zorganizować osłonę i wsparcie lotnicze oddziałom podwodnym, działającym w zasięgu lotnictwa. Należy również zaznaczyć, że utracenie przez japońską marynarkę wojenną w bitwie morskiej stoczonyj w pobliżu wysp Mariiańskich, trzech lotniskowców i dwóch tankowców oraz na skutek szeregu poważnych uszkodzeń w czterech dalszych lotniskowcach, w jednym pancerniku, krążow-
niku i tankowcu, spowodowało, że flota japońska jak i lotni-
ctwo przestały działać w późniejszych operacjach morskich jako realna siła.

Po opanowaniu wysp Mariiańskich dowództwo amerykańskie zdecydowało o uchwyceniu przyczółków na wyspach Riu-Kiu jak to było zamierzone w planie operacji. Dowództwo amerykańskie postanowiło siłami adm. Nimitza opanować zachodnią część archipelagu Karolińskiego, a szczególnie wyspy Ulity, Jap i Palau celem we współpracy z wojskami gen. Arthura Cokera blokady garnizonów japońskich na pozostałych wyspach Karolińskich, na archipelagu Bismarcka i na Nowej Gwinei oraz w celu zapewnienia kontroli nad wschodnimi podejściami do wysp Filipińskich, Formozy i wybrzeża Chin. Aby zrealizować te zadania należało nie tylko opanować wyspy Palau, Jap i Ulity lecz również zniszczyć japońską marynarkę i lotnictwo, które mogłoby utrudnić wykonywanie kontroli nad wspomnianym rejonem.

W odniesieniu do zadań bojowych wyraźnie podkreślano, że wszystkie dostępne siły winny bez przerwy oddziaływać zbrojnie na Japonię. Wszystkimi możliwymi środkami i we wszystkich rejonach maksymalnie niszczyć wojska lądowe, morskie i lotnicze przeciwnika.^{x/}

Działania bojowe w celu ustanowienia kontroli nad rejonem na wschód od Filipin i opanowania wysp Palau, Jap i Ulity prowadzone były od lipca do września 1944 r. Dzięki zdecydowanej przewadze na morzu i w powietrzu, Amerykanie zombili lotnictwo japońskie i bez poważniejszego wysiłku opanowali wspomniane wyspy. Następnie przystąpiono do przygotowania operacji w celu zdobycia Filipin. Walk w celu zlikwidowania wojsk japońskich zablokowanych na wyspach Karolińskich, nie prowadzono. Egzemplifikacja to broni się aż do zakończenia drugiej wojny światowej i było rozbrojone po kapitulacji Japonii.

x/ Kampanie wojny na Oceanie Spokojnym - Materiały Komisji badania strategicznych bombardowań dokonanych przez lotnictwo amerykańskie. Str. 343-344.

b/ Natarcie wojsk gen Mac Arthura na kierunku wysp Bismarka i na Nowej Gwinei

Działania bojowe wojsk alianckich /amerykańsko-australijskich/ w południowo-zachodniej części Oceanu Spokojnego w okresie od stycznia do września 1944 r. przebiegały w sposób następujący. Znajdujące się w tym rejonie wojska gen. Mac Arthura otrzymały zadanie opanować wyspy archipelagu Bismarka i wyspę Nowa Gwinea i jesienią 1944 r. być w gotowości do opanowania wysp Filipińskich. Zgodnie z tym ogólnym zadaniem gen. Mac Arthur zdecydował przez opanowanie wysp Admiraliczkich zablokować 17 armię japońską na wyspach Nowa Irlandia, Nowa Brytania i na wyspie Bougainville /zach część archipelagu Salomona/, po czym wykonać główne uderzenie w celu opanowania wyspy Nowa Gwinea.

Przygotowanie do tych działań trwało od połowy grudnia 1943 r. do połowy lutego 1944 r. w ciągu tego czasu zwrócono główną uwagę na zbudowanie lotnisk w zachodniej części wyspy Nowa Brytania i przebazowanie na nie lotnictwa bombowego 5 armii lotniczej. Równocześnie z budową sieci lotnisk, formowane i szkolone oddziały desantowe oraz gromadzone zapasy materiałowe.

Lotnictwo amerykańskie w ciągu pierwszej połowy lutego wykonało szereg uderzeń bombowych na lotniska japońskie rozmieszczone w rejonie Raboul i na wyspach Admiraliczkich. W rezultacie tych uderzeń lotnictwo japońskie poniosło znaczne straty i zmuszone zostało do przebazowania się na lotniska znajdujące się w zachodniej części wyspy Nowa Gwinea. W tych warunkach wojska 17 armii japońskiej znalazły się bez wsparcia lotniczego i morskiego.

14 lutego 1944 r. wojska amerykańskie prawie bez oporu zajęły wyspę Nissan /skrajnie zachodnia wyspa archip. Salomona/ i 29 lutego przeprowadziły rozpoznanie walką na wyspie Los Negros /wyspy Admiraliczkie/. Wydzielony oddział rozpoznawczy miał zadanie opanować i utrzymać tę wyspę, w wypadku gdy będzie ona broniłona przez słabe siły japońskie. W wypadku jeśli przeciwnik będzie stawiał silny opór, wtedy oddział rozpoznawczy winien się wycofać. Garnizon japoński na tej wyspie liczący 4 tys. żołnierzy próbował przeciwdziałać desantowi lecz bezskutecznie. 15 - 20 marca wojska amerykańskie wysadziły desanty morskie na wyspach Manus i San Mattias. Do 29 marca całkowicie zlamano opór garnizonu

nów japońskich na wyspach Admiraliczkich.

Opanowanie wysp Admiraliczkich i stworzenie na nich bazy lotniczej, zapewniło wojskom alianckim pełną kontrolę od strony morza i z powietrza nad archipelagiem Bismarcka i japońskimi bazami w Rabaul /Nw. Brytania/ i w Kawieng /Nw. Irlandia/ oraz nad północno-wschodnim wybrzeżem Nowej Gwineji. 17 armia japońska została w pełni zablokowana na wyspach Nowa Irlandia, Nowa Brytania i w Bougainville, zarówno z powietrza jak i od strony morza. Przedsięwzięte przez wojska amerykańskie próby rozbitcia tej armii nie miały powodzenia. Wojska japońskie stawały zdecydowany opór i zostały rozbrojone dopiero w sierpniu 1943 r.

Jednocześnie z walkami na wyspach Admiraliczkich wojska amerykańsko-australijskie intensywnie przygotowywały się do natarcia na wyspę Nowa Gwinea. W trakcie natarcia przewidziano wykonanie jednoczesnych uderzeń na skrzydła broniącej się tam¹⁸ armii japońskiej liczącej około 35 tys. żołnierzy, w celu odjęcia jej od baz zapleczenia, następnie rozbitcia lub zmuszenia do kapitulacji. W tym celu związki taktyczne 6 armii amerykańskiej i¹ armii australijskiej, działające we wschodniej części wyspy Nowa Gwinea miały wykonać uderzenie w południowe skrzydło 18 armii japońskiej, w ogólnym kierunku na miasto Madang. Równocześnie w północnej części wyspy w rejonie miast Hollandia i Aitape, samyżano wykonać wielki desant morski na wschodnie skrzydło 18 armii, w celu wykonania śbieżnego natarcia w kierunku na Madang.

Dla wykonania desantu morskiego wydzielony został 1 korpus amerykański w składzie trzech dywizji piechoty, wzmocnionych pododdziałami piechoty morskiej oraz wojskami inżynierskimi. Całość tego aggrupowania liczyła 80 tys. żołnierzy. W celu zabezpieczenia przewożu wojsk i walki na przylądku wydzielano z 5 i 7 floty ponad 800 okrętów wojennych i transportowych. Ochronę z powietrza, lądującemu aggrupowaniu miało zapewnić lotnictwo bazujące na lotniskowcach oraz związki taktyczne 5 armii lotniczej. Razem około 800 samolotów.

W okresie od 10 marca do 21 kwietnia lotnictwo amerykańskie bombardowało japońskie lotniska i węzły dróg. W czasie tych nalotów nieliczne lotnictwo japońskie poniosło znaczne straty. Zakładowanie wojsk desantowych na statki odbyło się w portach wschodniego wybrzeża Nowej Gwineji. Dla zamaskowania właściwego rejonu lądowania, konwoje morskie

wiozące wojska przeznaczone do wykonania desantu wzięły kurs w kierunku wysp Admiraliczkich i dalej na zachód, następnie gwałtownie zawróciły na południe. W wyniku tego manewru jak również na skutek słabej organizacji rozpoznania w 18 armii japońskiej pojawienie się amerykańskich konwojów morskich u północnych wybrzeży Nowej Gwinei było w pełni nieszeikowane dla japońskiego dowództwa.

Rano 22 kwietnia 1944 r. po silnym lotniczym przygotowaniu ataku i pod osłoną ognia artylerii okrętowej oddziały 1 korpusu amerykańskiego rozpoczęły desant morski w rejonach miast Hollandia i Aitape. Nie napotykały na poważniejszy opór ze strony wojsk japońskich, oddziały korpusu amerykańskiego wylądowały w nakazanych rejonach prawie bez strat. Natychmiast zmontowano natarcie w kierunku wschodnim na Madang. Wkrótce jednak natarcie wojsk amerykańskich zostało zahamowane, a po wprowadzeniu do bitwy świeżych sił rozwijało się ono powoli. Wojska japońskie umiejętnie wykorzystując teren górzysty powstrzymywały Amerykanów.

Natarcie z południowo-wschodniej części Nowej Gwinei rozpoczęło się równocześnie ze wspomnianym desantem. Złamawszy opór wojsk japońskich na głównym pasie, wojska amerykańsko-australijskie rozwinęły powodzenie w kierunku Madang. W ciągu pięciu dni natarcia wojska te przesunęły się na głębokość 35 km i dalsze ich natarcie zostało zatrzymane. Walki na tym kierunku były bardzo zaciekle. Wojska 18 armii japońskiej zostały zepchnięte w góry centralnej części Nowej Gwinei i odcięte od baz zaopatrzenia. Jednakże nie zaprzestały one stawiania dalszego oporu.

W lipcu 1944 r. wojska amerykańsko-australijskie zdobyły Madang lecz zlikwidować 18 armii japońskiej, ani zmusić jej do kapitulacji im się nie udało. Wojska tej armii, podobnie jak inne japońskie garnizony w zachodniej części wyspy Nowej Gwinei stawiały opór do końca wojny i kapitulowały razem ze wszystkimi wojskami japońskimi.

Po zneutralizowaniu wojsk japońskich na Nowej Gwinei, dowództwo amerykańskie zdecydowało opanować wyspy Molukskie znajdujące się na zachód od niej, w celu sbudowania na nich baz morskich i lotniczych potrzebnych do dalszych działań na Filipiny.

27 maja 1944 r. wysadzony został desant wojsk amerykańskich na wyspie Biak, gdzie znajdowały się doskonałe lot-

ska dla ciężkich bombowców. Japoński garnizon na tej wyspie stawiał silny opór. Walki przeciągnęły się do 2 lipca 1944 r. W trakcie walk na wyspie Biak japońska Połączona Flota próbowała udzielić wsparcia wojskom lądowym. W tym celu dowództwo japońskie wydzieliło sześć trawlerów, które miały 3 czerwca 1944 r. podwieźć wzmocnienia na wyspę Biak, a następnie współdziałać z broniącym się tam garnizonom. W czasie podejścia do wyspy trawlerzy zostały zaatakowane przez bombowce 5 armii lotniczej oraz przez grupę okrętów wojennych w składzie kilku krążowników i trałowców. W wyniku bombardowania i ognia artylerii okrętowej został zatopiony jeden trawler japoński, a pozostałe odeszły do swej bazy.

Po opanowaniu wyspy Biak i stworzeniu na niej bazy lotniczej, dowództwo amerykańskie w dniu 30 lipca 1944 r. wysadziło desanty morskie w zachodniej części Nowej Gwinei w rejonie Sansapur a 15 września na wyspie Morotai. Opór nielicznych wojsk japońskich był na ogół słaby, bowiem lotnictwo i marynarka japońska nie udzieliły wsparcia wojskom lądowym.

Z chwilą opanowania wyspy Morotai wojska amerykańskie znajdujące się w południowo-zachodniej i centralnej części Oceanu Spokojnego połączyły się w pobliżu Filipin. Przybliżenie się wojsk alianckich do Filipin znacznie pogorszyło sytuację wojskową Japonii. Zagrożone zostały linie komunikacyjne Japonii łączące ją ze strefą mórz południowych. W tych warunkach dowództwo japońskie zdecydowało utrzymać Filipiny bez względu na ewentualne straty, wykorzystując do ich obrony oprócz wojsk lądowych, główne siły marynarki wojennej i lotnictwa.

Jesienią 1944 r. na wyspach filipińskich broniła się 14 armia japońska, licząca około 150 tys. żołnierzy. Jedna dywizja tej armii broniła się na wyspie Leyte, a pozostałe siły armii były skoncentrowane na wyspie Luzon. Wyspa Mindanao i pozostałe mniejsze wyspy posiadały niewielkie garnizony wojsk okupacyjnych. Obronę wojskiem japońskim broniącym się na Filipinach zapewniała 2 flota powietrzna, licząca około 600 samolotów. Oprócz tego w celu przeciwdziałania desantom alianckim, mogły być wykorzystane samoloty japońskie bazujące na lotniskowcach.

We wrześniu 1944 r. siły morskie Japonii liczyły 7 pancerników, 6 lotniskowców, 33 torpedowców i 45 łodzi podwodnych. W październiku 1944 r. siły te znajdowały się w dwóch

podstawowych rejonach; lotniskowce w portach Japonii, pozostałe ciężkie okręty w bazach Singapuru i wyspy Linga /200 km pld wsch Singapuru/. W rejonie Filipin znajdowały się tylko lekkie jednostki morskie.

W celu opanowania wysp Filipińskich, Połączony Komitet Szefów Sztabów wojsk alianckich w połowie września 1944 r. nakazał gen. Mac Arthurovi "uchwyć i rozwinąć bazy morskie i lotnicze oraz rozciągnąć swe główne siły na wyspach Filipińskich, dowódca wojsk ^{działających} w centralnej części Oceanu Spokojnego, zwiększyć ilość sił w południowo-zachodniej części Oceanu i zapewnić im konieczne wsparcie przez marynarkę wojenną". x/

Zgodnie z tym zarządzeniem sgrupowaniu wojsk Mac Arthura zostały podporządkowane 24 korpus i 77 dywizja piechoty oraz szereg jednostek specjalnych, okrętów wojennych i pomocniczych. Jednocześnie 3 flota wojenna^{xx/} znajdująca się w sgrupowaniu adm. Nimitza posiadająca w swym składzie lotniskowce i inne szybkie okręty, które były połączone w 38 związek lotniskowców, miała zapewnić wojskom gen. Mac Arthura osłonę i wsparcie w czasie wykonywania operacji na Filipiny.

Operację filipińską miał rozpocząć desant wojsk amerykańskich na wyspę Leyte osłaniającą komunikacje z Filipin i kierunkiem Morza Południowego. Wyspa ta była bardzo dogodna do wykonania desantu morskiego. W celu opanowania wyspy Leyte dowództwo alianckie wydzieliło 6 armię amerykańską /10 i 24 KA/ posiadającą w swym składzie cztery dywizje piechoty i trzy dywizje piechoty morskiej oraz szereg jednostek wsparcia. Działania bojowe 6 armii miały zabezpieczyć 3 i 7 flota amerykańska, liczące razem około 650 okrętów wojennych, transportowców i statków pomocniczych. W sgrupowaniu bojowym tych flot znajdowało się 12 pancerników, 30 lotniskowców, 20 krążowników, 104 torpedowce i 17 łodzi podwodnych.

Dla zapewnienia osłony i wsparcia lądującym wojskom przeznaczono 1280 samolotów, bazujących na lotniskowcach i około 300 bombowców 5 armii lotniczej, znajdujących się na wyspie Morotai.

Tak więc do rozpoczęcia operacji dowództwo amerykańskie stworzyło ponad dwukrotną przewagę w wojskach naziemnych i lotnictwie i zdecydowaną przewagę w marynarce wojennej.

x/ Kampania wojny na Oceanie Spokojnym -- str. 355.

xx/ Dowódca 3 Floty wojennej był adm. Halsey.

Zgodnie z zamiarem operacji, wyspy filipińskie miały być opanowane kolejno, zaczynając od środkowej wyspy Leyte, w celu rozciągnięcia obrony japońskiej na dwie części. Po zorganizowaniu na tej wyspie bazy lotniczej i nagromadzeniu zapasów, planowano zdobyć pozostałe wyspy. W celu wywołania panowania w powietrzu, zamierzano siłami lotnictwa bazującego na lotniskowcach 3 floty, wykonać uderzenia na lotniska japońskie rozmieszczone na wyspach Formoza, Riu-Kiu i Luzon. Działania te miały wskazać kierunek głównego uderzenia wojsk alianckich.

Operacja rozpoczęła się 10 października 1944 r. W dniu tym lotnictwo 38 związku lotniskowców w składzie 10 lotniskowców, 6 szybkich pancerników, 9 krążowników i 44 torpedowców wykonało uderzenia bombowe na obiekty wojskowe znajdujące się na wyspach Formoza i Okinawa. Na następny dzień zbombardowano wyspę Luzon, a w dniach 12-16 października lotnictwo alianckie wykonało powtórne bombardowanie wyspy Formozy. W celu przeciwstawienia się nalotom lotnictwa alianckiego oraz dla zwalozania marynarki wojennej przeciwnika, dowództwo japońskie wykorzystало około 600 samolotów, dwa krążowniki i szereg innych okrętów wojennych.

Desant morski wojsk alianckich na wyspie Leyte rozpoczął się rano 28 października 1944 r. po trzydniowym lotniczym przygotowaniu i ostrzale wyspy przez artylerię okrętową. W toku desantu morskiego jednocześnie lądowały ostre dywizje piechoty. W ciągu pierwszych trzech dni operacji wojska amerykańskie uchwyciły przyczółek o rozmiarach 20 km szerokości i 17-18 km głębokości. Następnie przystąpiono do budowy lotnisk i przebazowania na nie 5 armii lotniczej z wyspy Morotai. Opór wojsk japońskich na wyspie Leyte na skutek dużych strat od uderzeń lotnictwa i ognia artylerii okrętowej był słaby, lecz po otrzymaniu wzmocnienia w postaci 1 dywizji piechoty, którą Japończycy przetrzucili dla wzmocnienia broniącego się garnizonu, zaczął on wzrastać. Jednocześnie dowództwo japońskie, zdając sobie sprawę z niebezpieczeństwa utraty Filipin i możliwości przeniesienia działań wojennych na morze Południowo-Chińskie, zdecydowało wykonać gwałtowne uderzenie ^{6 we} na marynarkę wojenną i lotnictwo na zgrupowanie wojsk amerykańskich wykonujących operacje desantową na wyspę Leyte, w celu rozbiicia ich i odtworzenia poprzedniego położenia na wyspiononej wyspie. Zgodnie z tym zamia-

tem dowództwo japońskie sformowało trzy floty wojenne: północną, centralną i południową.

Północna flota bazująca w portach metropolii składała się z 2 pancerników, przystosowanych jako lotniskowce, 4 lotniskowców, 3 krążowników, 10 torpedowców, 8 łodzi podwodnych. Centralna flota bazująca w Singapurze składała się z 5 pancerników, 12 krążowników, 15 torpedowców i 14 łodzi podwodnych. Południowa flota składała się z dwóch grup okrętów, jedna - w składzie dwóch pancerników, jednego krążownika, czterech kontrtorpedowców i sześciu łodzi podwodnych, bazujących w Singapurze, druga grupa okrętów w składzie trzech krążowników i czterech torpedowców, bazujących na wyspach P. składowskich /w cieśninie Tajwańskiej/. Działania bojowe japońskiej marynarki wojennej miała wspierać 2 flota lotnicza bazująca na wyspach filipińskich oraz lotnictwo bazujące na lotniskowcach. W sumie siły lotnictwa japońskiego mającego wziąć udział w bitwie morskiej wynosiły około 700 samolotów.

Plan rozegrania bitwy morskiej u wybrzeża Filipin był następujący. Północna flota japońska miała odciągnąć na siebie 3 flotę amerykańską. Natomiast centralna i południowa flota japońska winny były pod osłoną lotnictwa skrycie podejść do wysp filipińskich, przejść przez cieśninę Surigao i San Bernardino i wykonać zbieżne uderzenie na amerykańską flotę wojenną i wojska desantowe, w celu zerwania operacji na wyspę Leyte. Termin rozpoczęcia bitwy morskiej dowództwo japońskie zaplanowało na dzień 25 października 1944 r.

Pierwsze dane o wykryciu flot japońskich płynących w rejon wyspy Leyte dowództwo amerykańskie otrzymało od swych łodzi podwodnych działających na zachodnich podejściach do Filipin. Po otrzymaniu tych danych dowództwo amerykańskie zdecydowało siłami 7 floty rozgromić przeciwnika w cieśninie Surigao, a siłami 3 floty w cieśninie San Bernardino.

W dniu 24 października lotnictwo 3 floty amerykańskiej zaatakowało centralną flotę japońską w rejonie wyspy Mindoro i zatopiło jeden okręt wojenny a drugi uszkodziło. Jednakże z wiadomości otrzymanych od lotnictwa wynikało, że flota japońska poniosła bardzo ciężkie straty. W tym czasie otrzymane wiadomości o ruchu północnej floty japońskiej, która znajdowała się w odległości 108 mil /173 km/ na wschód od przylądka Engajo /północny cypel wyspy Luzon/. W tej sytuacji dowódca 3 floty amerykańskiej nie sprawdzając danych otrzy-

wanych od lotnictwa /o rozbić japońską flotę centralną/ skierował swoje siły na północ w celu rozbicia floty japońskiej zbliżającej się z tego kierunku. Cieśnina San Bernardino została nieosłonięta, ponadto o manewrze 3 floty na północ nie został powiadomiony ani gen. Mac Arthur ani dowódcą 7 floty amerykańskiej blokującej cieśninę Surigao.

W tych warunkach dowódcą 7 floty - adm. Kinkaid będąc pewny o skuteczności osłony przez 3 flotę cieśniny San Bernardino, zdecydował zlikwidować japońską flotę południową, która rozpoczęła wchodzić w cieśninę Surigao.

W tym celu w najważniejszej części cieśniny zostały rozmieszczone jako nasadzka - kontrtorpedowce i torpedowce, w tyle za nimi rozmieszczono pancerniki i krążowniki, a jeszcze dalej - lotniskowce i okręty eskortowe.

W nocy z 24 na 25 października dwa pancerniki, jeden krążownik i cztery kontrtorpedowce południowej floty weszły do cieśniny Surigao i dostały się pod ogień artylerii pancerników i krążowników, prowadzony w ciemności lecz kierowany za pomocą radiolokatorów. Japończycy nie posiadając na swych okrętach radiolokacji prowadzili ogień za pomocą podisków oświetlających oraz wykorzystywali reflektory do oświetlenia terenu, co demaskowało ugrupowanie ich okrętów i umożliwiło artylerzystom amerykańskim prowadzenie ognia obserwowanego. Z pierwszej południowej grupy floty japońskiej udało się jedynie uratować tylko jednemu kontrtorpedowcowi japońskiemu. Podpłynąwszy później druga grupa floty japońskiej w składzie trzech krążowników i czterech kontrtorpedowców po otrzymaniu szeregu uszkodzeń, wycofała się na południe.

W czasie walki w cieśninie Surigao, centralna flota japońska w składzie: 5 pancerników, 12 krążowników i 15 kontrtorpedowców przeszła bez przeszkód przez cieśninę San Bernardino i zawróciła na południe. Rano 25 października centralna flota japońska napadła nagle na lotniskowce 7 floty amerykańskiej stojące w pobliżu wyspy Samar. W tym czasie główne siły 7 floty znajdowały się jeszcze w cieśninie Surigao. Lotniskowce amerykańskie zostały rozprędzone przez Japończyków i osłaniając się dymami uchylały się od walki.

Dysponując znaczną przewagą w siłach i środkach Japończycy mieli możliwość rozbić słabo uzbrojonej grupy amerykańskiej lotniskowców. Jednakże brak współdziałania japońskiej floty wojennej z lotnictwem bazującym na Filipinach, które

na późno przybyło w rejon walki, ponadto niejasność sytuacji u dowództwa japońskiego oraz jego niezdecydowanie w wprowadzeniu do walki głównych sił spowodowało, że Japończykom udało się zniszczyć tylko dwa amerykańskie lotniskowce eskortowe.

Około godziny 9.00 25 października po straceniu przez japońską flotę centralną trzech krążowników od uderzeń lotnictwa amerykańskiego, dowódca tej floty viceadm. Takeo Kurita zarządził odwrót do baz metropolii.

W dniu tym na wschód od przylądka Engaje rozegrana została bitwa morską między głównymi siłami 3 Floty amerykańskiej a północną flotą japońską. W rezultacie tej bitwy zostały zatopione cztery lotniskowce japońskie znajdujące się w składzie floty połączonej.

W tych warunkach wszystkie trzy floty japońskie poniosły klęskę. W ciągu trzech dni walki straciły ona: cztery lotniskowce, trzy pancerniki, jedenaście krążowników, dziesięć torpedowców, kilka łodzi podwodnych i około 600 samolotów.^{x/}

Osiągnięte powodzenie zapewniło dowództwu amerykańskiemu swobodę działań na wyspie Leyte oraz kolejne opanowanie pozostałych wysp filipińskich. Po przegranej bitwie morskiej w rejonie cieśnin Surigao i San Bernardino, flota japońska została poważnie osłabiona.

Dowództwo japońskie pozbawione znacznych sił floty i lotnictwa, w celu dalszej walki z amerykańską flotą wojenną, zaczęło wykorzystywać samoloty z pilotami samobójcami tzw. "Kamikadze". Pierwszy zorganizowany atak kamikadze został wykonany w październiku 1944 r. w okresie walk na wyspach Leyte i Samar.

W bitwach morskich u wybrzeży Filipin poniosła również znaczne straty flota Stanów Zjednoczonych, która straciła 7 lotniskowców, 9 torpedowców i 7 łodzi podwodnych.^{xx/}

Oprócz tego około 12 okrętów w tym 7 lotniskowców poniosło poważne uszkodzenia.

Po odparciu uderzenia floty japońskiej dowództwo wojsk amerykańskich wzmocniło swe wojska na wyspie Leyte.

Rano 7 grudnia wysadzony został desant morski na zachodnim wybrzeżu wyspy w rejonie portu Ormak, przez który dowództwo
x/ F. Sherman - Amerykańskie lotniskowce w wojnie na Oceanie
nie Spokojnego str. 244 - Min Obr. ZSRR 1956 r.

xx/ Tamże str. 403.

japońskie wzmocniło swój garnizon na wyspie Leyte. W ten sposób garnizon japoński został zablokowany i 20 grudnia 1944 r. skapitulował. W czasie walk na wyspie Leyte oddziały amerykańskie zajęły wyspę Mindoro, na której do 26 grudnia utworzyły bazę dla lotnictwa myśliwskiego. Baza ta miała ważne znaczenie operacyjne w 1945 r. w czasie walk oddziałów amerykańskich o opanowanie wyspy Luzon.

Ogólna sytuacja polityczno-wojskowa jaka się wytworzyła na Oceanie Spokojnym w końcu 1944 r. była bardzo niekorzystna dla Japonii. Desant wojsk amerykańskich na Filipiny i ustanowienie kontroli na morzu Południowo-Chińskim, stworzyło dla Japonii niebezpieczeństwo utraty południowego rejonu surowcowego, a przede wszystkim ropy, której podstawowe zapasy znajdowały się w Indonezji. Dostawa paliwa z tych krajów drogą wodną była prawie niemożliwa. Zmniejszenie dowozu ropy i innych rodzajów surowców strategicznych, wpływało na rozmiary produkcji przemysłowej. W styczniu 1945 r. znaczna część rafinerii ropy przestała z powodu wydajności z powodu braku surowców. W zakładach aluminicznych odczuwano brak boksytów. Stalownie zaczęły strzymywać niedostateczną ilość koksu i rudy.

Produkcja przemysłu zbrojeniowego, chociaż utrzymywała się na poprzednim poziomie lecz nie mogła w pełni zabezpieczyć wzrastającego zapotrzebowania frontu. Poniesione duże straty w marynarce wojennej i wojskach lotniczych oraz w jednostkach specjalnych - pancernych, inżynierskich, artyleryjskich, nie mogły być w pełni uzupełnione z bieżącej produkcji. Jednocześnie w Japonii ujawniły się trudności prowizyjne.

Ostre nastręczały się przeciwieństwa między głównymi grupami rządowymi - przedstawicielami marynarki wojennej a grupą przedstawicieli wojsk lądowych. Oficerowie wymienionych grup byli doradcami cesarza w zagadnieniach prowadzenia wojny. Grupa przedstawicieli marynarki wojennej domagała się zakończenia wojny, natomiast przedstawiciele wojsk lądowych opowiadali się za jej kontynuowaniem.

Japonia nie czuła się spokojnie na opanowanych przez siebie terenach we wschodniej i południowo-wschodniej Azji. Działania bojowe oddziałów partyzanckich przyjęły szeroki rozмах na Filipinach, Indochinach i Indonezji. Japonii nie udało się w pełni wykonać swych agresywnych

planów w Chinach. Wojska japońskie napotkały tam na silny opór 4 i 8 armii narodowo-wyzwoleńczej. Obie armie do 1945 r. wyzwoliły 19 prowincji Chin, liczących około 95,5 mln ludzi^{x/}.

Na początku 1945 r. skomplikowała się sytuacja wojsk japońskich znajdujących się w Burmie. Pod uderzeniami wojsk alianckich, oddziały japońskie będąc liczebnie szabsze i nie posiadające osłony z powietrza zostały zmuszone do odwrotu. Zaistniało realne niebezpieczeństwo utraty Bury.

Na Oceanie Spokojnym działania wojenne rozwinęły się na bliskich podejściach do metropolii i na morzu Południowo-Chińskim, Amerykańskie lotnictwo strategiczne, bazujące na wyspach Marińskich rozpoczęło bombardowanie ośrodków przemysłowych Japonii na wyspach Honszu, Szikoku i Kiuszu.

W tych warunkach na początku 1945 r. ogólna sytuacja wojskowo-polityczna Japonii bardzo się skomplikowała. Jednakże nie oznaczało to jej załamania, ponieważ dla produkcji uzbrojenia Japończycy dysponowali jeszcze dużymi zapasami surowców strategicznych na okupowanych przez siebie terytoriach Korei, Chin i Mandżurii. Ponadto Japonia dysponowała jeszcze dużymi siłami wojsk lądowych, liczących około 5 mln żołnierzy, posiadała znaczną ilość lotnictwa bazującego na lądzie, które w powiązaniu z wzrastającą produkcją samolotów typu "Baka" kierowanych przez lotników-samobójców mogło poważnie przeciwdziałać amerykańskim siłom zbrojnym.^{xx/}

Plan działań wojennych dowództwa japońskiego na 1945 rok przewidywał rozgromienie Chińskiej Armii Narodowo-Wyzwoleńczej i oddziałów partyzanckich oraz opanowanie centralnej i południowej części Chin. Na Oceanie Spokojnym dowództwo japońskie zamierzało zorganizować silną obronę i zatrzymać dalsze natarcie wojsk amerykańskich. Zamierzano również skłonić USA i Anglię do zawarcia kompromisowego pokoju. Główną rolę w odparciu amerykańskich desantów miały odegrać wojska lądowe i lotnictwo dysponujące również pilotami samobójcami. W wyjątkowo dogodnych sytuacjach zamierzano wykorzystać flotę nawodną.

x/ Mao-Tse-Tung "Dzieła wybrane" tom 4 Wy. Literatury Obcej - Moskwa 1953 str. 455.

xx/ Samoloty typu Baka - małe o niedużym zasięgu samoloty odrzutowe, posiadające w przedniej części materiał wybuchowy o wadze 1000 kg. Samolot ten był podwieszany do bombowca i dostawiany na pole bitwy. Następnie przy pomocy silnika odrzutowego i pod kierownictwem lotnika samobójcy pikował na cel.

Zgodnie z tym planem rozmieszczone zostały wojska japońskie na poszczególnych teatrach wojny. Ze 108 dywizji i 63 brygady piechoty posiadanych przez Japonię, na terenie Chin znalazło się 26 dywizji i 24 brygady, na wyspach Oceanu Spokojnego, /nie licząc sablokowanych w 1944 r. 17, 18 i 31 armii/ znajdowało się 11 dywizji i 3 brygady, w krajach południowo-wschodniej Azji - w Indochinach, Burmie, Na Malajach i w Indonezji - 22 dywizje i 23 brygady. Pozostałe związki taktyczne znajdowały się w Mandżurii i w Japonii.

Lotnictwo japońskie - lądowe i morskie posiadało około 4,5 tys. samolotów, z których 700 znajdowało się w Mandżurii i w Korei, 680 w Chinach, około 1550 w metropolii, 350 na Formozie i Luzonie oraz około 1200 w Burmie, Malajach i Indonezji. x/

Marina wojenna Japonii w styczniu 1945 r. posiadała w swym składzie, wliczając okręty znajdujące się w remoncie 5 pancerników, z których 2 były przystosowane jako lotniskowce, 4 krążowniki, 5 lotniskowców bez samolotów, 25 torpedowców i 15 łodzi podwodnych. Główne siły Floty znajdowały się w portach Japonii a tylko część w Singapurze. Należy zaznaczyć, że brak ropy ograniczał działalność bojową floty japońskiej.

Na początku 1945 r. rubież obrony japońskiej na Oceanie Spokojnym przebiegała przez wyspy Bonin, Vulcans, Riu-Kiu, Formozę i przez wyspę Luzon na Filipinach. Na wyspach Bonin i Vulcans broniły się oddziały 109 dywizji piechoty oraz stałe garnizony okupacyjne. Obrona wysp Riu-Kiu i Formozy była powierzona 32 armii oraz armii Tajwańskiej, które posiadały w swym składzie ostre dywizje piechoty, jedną brygadę oraz znaczną ilość stałych garnizonów okupacyjnych. Na wyspie Luzon znajdowała się jedna dywizja pancerna, pięć dywizji piechoty i dwie brygady. Całość tych sił wchodziła w skład 14 armii japońskiej.

Na wszystkich wyspach zorganizowano obronę okrężną, na odcinkach wybrzeża dogodnych do wykonania desantów morskich. Japończycy stawiali nawodne i podwodne zapory inżynierskie oraz rozmieścili baterie artylerii.

Stany Zjednoczone i Anglia w rezultacie zbliżającej się klęski Niemiec i wywołaniu panowania na Atlantyku i Morzu Śródziemnym były w stanie na początku 1945 roku

x/ Kampanie wojny na Oceanie Spokojnym, str. 410 i 422.

wzmocnić swe siły na Oceanie Spokojnym a szczególnie swą marynarkę wojenną. Wojska anglo-amerykańskie podobnie jak w 1944 r. działały w składzie dwóch zgrupowań operacyjnych, gen. Mac Arthura i adm. Nimitza. W skład tych zgrupowań wchodziły: 6, 8, 10 armia amerykańska i 1 armia australijska liczące około 30 dywizji, 3 i 5 korpus piechoty morskiej - około sześć dywizji, 3, 5 i 7 amerykańskie floty wojenne, 20 amerykańska armia lotnictwa strategicznego, 5, 17 i 13 armie lotnicze. Amerykańskie siły morskie rozmieszczone na Oceanie

Spokojnym posiadały w swym składzie 22 pancerniki, 45 lotniskowców, 37 krążowników oraz dużą ilość okrętów innych typów. Flota brytyjska znajdująca się na Pacyfiku działała w składzie związku lotniskowców posiadającego w swym składzie 2 pancerniki, 4 lotniskowce, 6 krążowników i 12 torpedowców. Lotnictwo alianckie wspierające wojska lądowe i marynarkę wojenną, wliczając morskie i strategiczne posiadało około 5 tys. samolotów.

Ogólny stosunek sił na wyspach Oceanu Spokojnego na dzień 1 stycznia 1945 r. wynosił w wojskach lądowych 1,5:1, w lotnictwie 5:1, w marynarce wojennej w klasie pancerników 5:1, w lotniskowcach i innych klasach okrętów 1:1, wszędzie na korzyść wojsk alianckich.

Ta przewaga w siłach zapewniała aliantom wykonywanie operacji na morzu, lecz dla wykonywania zadań związanych z wtargnięciem i wykonywaniem dużych operacji zaczepnych na lądzie, na terytorium Formozy czy wyspach japońskich, siły te a szczególnie lądowe były za słabe.

Dowództwo amerykańskie oczekiwało poważnego oporu na wyspach Japonii, gdzie na początku 1945 r. znajdowało się 20 dywizji, dwie brygady i wiele jednostek pancernych, artyleryjskich, inżynierskich i przeciwlotniczych. Ogólna liczebność wojsk japońskich znajdujących się na wyspach metropolii wynosiła około 2 mln. żołnierzy.

W czasie walk na wyspach metropolii siły te mogły być szybko wzmocnione drogą mobilizacji lub w wyniku przemieszczenia wojsk z Korei, Mandżurii i Chin. W portach metropolii znajdowała się reszta floty japońskiej, która w warunkach osłony jej przez lotnictwo bazujące na lądzie, mogła okazać skuteczne wsparcie wojskom naziemnym.

Wskazane przez nas trudności dla działań zaczepnych wojsk amerykańskich na dużych wyspach nie wchodziły w grę

zakończenia wojny z Japonią. Podkreślał to również gen. Krüger - dowódca 6 armii amerykańskiej, który mówił, że desant 6 armii na wyspę Kiu-Szu orientacyjnie planowano na listopad 1945 r. a na Honszu nie później jak wiosną 1946 r. A jak długo potrwać operacje na wyspach japońskich i na kontynencie azjatyckim nikt nie mógł tego przewidzieć. To zmusiło rządy USA i Anglii jeszcze przed konferencją jałtańską /odbytą w połowie lutego 1944 r./ do zwrócenia się o pomoc do ZSRR ażeby wspólnym wysiłkiem rozbić wojska japońskie i zmusić Japonię do kapitulacji. Rząd radziecki wyraził zgodę na udzielenie pomocy aliantom w rozgromieniu agresora i zobowiązał się rozpocząć wojnę z Japonią w trzy miesiące po kapitulacji Niemiec.

Otrzymawszy zgodę od ZSRR na rychły jego udział w wojnie z Japonią, dowództwo alianckie na początku 1945 r. opracowało plan dalszych działań na Oceanie Spokojnym. Plan ten przewidywał zakończenie operacji na Filipinach, i nie później jak do 19 lutego opanowanie wysp Wulcano a do kwietnia 1945 r. wysp Kiu-Kiu, w celu otrzymania dodatkowych lotnisk dla lotnictwa bombowego mającego dokonać blokady Japonii od strony Oceanu, dla ułatwienia przygotowań do inwazji na jej terytorium.

Działania bojowe wojsk amerykańskich w 1945 r. zaczęły się od natarcia na wyspę Luzon - główną wyspę Filipin. Na tejże wyspie broniły się wojska 14 armii japońskiej w składzie: 10, 19, 23 i 105 dywizji piechoty, 2 dywizji pancernej 58 i 79 brygady piechoty oraz niedużej ilości jednostek wzmocnienia. Całość sił armii liczyła około 120 tys. żołnierzy. Działania bojowe 14 armii były wsparte przez 4 armię lotniczą posiadającą 200 samolotów. Oprócz tego wojska japońskie mogły otrzymać dodatkowe wsparcie lotnicze z Formozy przez około 150 samolotów. Siły morskie Japonii w walkach na wyspie Luzon udziału nie brały.

Dla opanowania wyspy Luzon dowództwo amerykańskie wydzieliło 6 armię w składzie 1 i 14 korpusu armijnego /pięć PP/, 11 dywizję powietrzną-desantową, 158 pułk piechoty i 12 grupę pancerną /80 czołgów/. W toku walki 6 armia została dodatkowo wzmocniona czterema dywizjami piechoty. Oprócz tego został wysadzony na wyspę Luzon 11 korpus armijny z 6 armii amerykańskiej. W sumie więc oddziały amerykańskie przeznaczona do wykonania operacji liczyły 250 tys. żołnierzy.

Zabezpieczenie działań desantowych powierzono zostało 3 i 7 flocie amerykańskiej, posiadających 850 okrętów, wsparcie działań z powietrza miały zapewnić 5 i 7 armia lotnicza licząca 800 samolotów oraz lotnictwo morskie liczące ponad 1300 samolotów.

W tych warunkach dowództwo amerykańskie osiągnęło dwukrotną przewagę w sile żywej i decydującą przewagę w lotnictwie i marynarce wojennej.

Zamierzano operacji desantowej na wyspę Luzon przewidywać wysadzenie dużych sił piechoty i czołgów na zachodnim wybrzeżu tej wyspy, w celu uchwycenia przyczółka w rejonie miejscowości Lingaen. Nacierając wzdłuż linii kolejowej Lingaen-Manila zamierzano rozbić 14 armię japońską i opanować stolicę Filipin - Mandaję. Dla współdziałania z nacierającymi wojskami i opanowania stolicy przewidywano wysadzić desanty morskie w rejonach miejscowości Olongapo, Nasugbu i Batangas.

Przygotowania do tej operacji trwały od połowy grudnia 1944 r. do połowy lutego 1945 r. W ciągu tego czasu główną uwagę zwrócono na formowanie oddziałów desantowych i budowę lotnisk na wyspach Leyte i Mindoro, a także na nagromadzenie zapasów. W tym czasie lotnictwo amerykańskie wykonało szereg zmasowanych uderzeń na lotniska japońskie, składy, rejon rozmieszczenia odwodów, na wyspach Formozie,

Riu-Kiu i Luzonie. W celu dezinformacji nieprzyjaciela odnośnie miejsca przyszłej operacji desantowej i odciążenia wojsk japońskich w południową część wyspy, przeprowadzono szereg przedsięwzięć demonstracyjnych. Między innymi w zasięgu obserwacji przeciwnika zorganizowano intensywny ruch okrętów wojennych i statków transportowych. Rozpoczęto rozminowywanie wód przybrzeżnych. Jednocześnie zwiększono aktywność lotnictwa w rejonie zatoki manilskiej i w południowej części wyspy Luzon.

Rano 9 stycznia 1945 r. pod osłoną silnego ognia artylerii i uderzeń lotnictwa, wojska amerykańskie rozpoczęły desant morski na wyspę Luzon. Jednocześnie lądowały 1 i 14 korpus armijny. Opór wojsk japońskich był nieznaczny. Bowiem na odcinku desantu bronili się jedna dywizja japońska. Główne siły 14 armii japońskiej rozmieszczone były w północnej i środkowej części wyspy Luzon. Lotnictwo amerykańskie bardzo poważnie utrudniało przegrupowanie odwodów japońskich na pole bitwy.

W ciągu pierwszego dnia operacji wojska amerykańskie uchwyciły przyczółek o rozmiarach 40 km szerokości i 5,5 km głębokości, na który wśledzone zostały główne siły obu korpusów wrażliwe na brzości wzmocnienia. W drugim dniu operacji wojska amerykańskie wykonały główne uderzenie w kierunku: Lingaen, Manila, równocześnie osłaniając się częścią sił od północy. W ciągu 12 dni operacji, od 10 do 21 stycznia nacierające wojska wżamły się na głębokość 75 km, opanowując węzeł dróg Tarlak.

Dalsze natarcie 6 armii amerykańskiej było wolniejsze w związku ze wzrastającym oporem przeciwnika. W celu zwiększenia tempa natarcia dowództwo amerykańskie w dniu 29 stycznia wysadziło na tyłach wojsk japońskich w zatoce Subik /pół Olongapo/ 11 korpus 8 armii. Desant ten odizolował od wojsk japońskich półwysep Bataan i uniemożliwił przeciwnikowi obustronne jego umocnień, jak to zrobił w 1941 r. gen. Mac. Arthur.

W celu związania sił japońskich znajdujących się na południe od Manili, wysadzona została w rejonach Nasugbu i Batangas 11 dywizja powietrzno-desantowa, jako zwiadowczy desant morski. W tych warunkach natarcie na stolicę Filipin rozpoczęło się równocześnie z trzech stron: wzdłuż linii kolejowej Tarlak - Manila, z rejonu Orlande oraz od południa.

Walki o zdobycie Manili trwały ostre tygodnie i doprowadziły do całkowitego jej zniszczenia. W walkach na podejściach do Manili i w samym mieście dużą pomoc wojskom amerykańskim okazał partyzanci filipińscy, którzy prowadzili rozpoznawanie na korzyść wojsk alianckich i brali aktywny udział w działaniach bojowych. Ponadto partyzanci filipińscy niszczyli japońskie składy z zapasami i utrudniali pracę komunikacji.

Szczególne aktywnie działała antyjapońska armia partyzancka Hukbalahap, licząca ponad 70 tys. ludzi i uzbrojona w broń japońską. Armia ta stoczyła ponad 1200 walk z Japończykami, w których zabito 25 tys. japońskich oficerów i szeregowych.

W okresie walk o zdobycie Manili, dowództwo amerykańskie 16 lutego 1943 r. wysadziło z powietrza 503 pułk powietrzno-desantowy a z morza 34 pułk piechoty na wyspę Corregidor w celu opanowania twierdzy znajdującej się u wejścia do Zatok Manilskiej. Zaciekle walki rozwinęły się w podziemnych galeriach twierdzy. Walki trwały dwa tygodnie

i zakończyły się wysadzeniem przez Japończyków składów amunicji i pogrzebami się wraz z nimi.

Po opanowaniu rejonu Manili, dowództwo amerykańskie w końcu lutego 1945 r. wysadziło desant na wyspę Palawan, a w marcu i kwietniu na wyspy Mindanao, Panaj, Negros i inne. W połowie maja 1945 r. walki na Filipinach zostały zakończone choć pełne oczyszczenie tych wysp z drobnych oddziałów japońskich zostało zakończone dopiero 5 lipca 1945 r.

Utrata wysp filipińskich spowodowała dalsze pogorszenie strategicznej sytuacji Japonii. Bowiem zerwanie komunikacji z południowym rejonem surowcowym było nieuchronne. Dostawa surowców przemysłowych z Indonezji do Japonii mógł się odbywać tylko wzdłuż brzegów Indochin i Chin. Bowiem zdala od tych brzegów, amerykańskie łodzie podwodne i lotnictwo powodowały zatopienie dużej ilości japońskich statków handlowych i tankowców.

Bardzo poważnie pogorszyła się również sytuacja Japonii w południowo-wschodniej Azji. Na Malajach powstała antyjapońska armia partyzancka, która kontrolowała duże obszary terenu, blokowała szereg garnizonów japońskich oraz utrzymywała wiele miast i stacji kolejowych.

Jeszcze bardziej skomplikowana sytuacja dla wojsk japońskich wytworzyła się w Indochinach. Na początku 1945 r. partyzanci wietnamscy wyzwolili siedem prowincji w Północnym Wietnamie. W lipcu 1945 r. na wyzwolonych terenach Wietnamu przeprowadzone zostały reformy demokratyczne i wprowadzona została władza ludowa.

Jednocześnie z zaostrzającą się sytuacją na Malajach i w Indochinach, pogorszyło się położenie wojsk japońskich w Burmie, gdzie wojska anglo-indyjskie wsparte przez partyzantów burmańskich do maja 1945 r. opanowały prawie całą Burmę i rozpoczęły przygotowania do operacji na Malajach i w Indochinach. W celu polepszenia swej sytuacji dowództwo japońskie zmuszone zostało do wzmocnienia swych sił na Malajach i na wyspie Sumatra, drogą ewakuacji oddziałów z wysp Borneo, Celebes i Jawy. Opuszczone przez wojska japońskie wyspy Indonezji zostały opanowane w ciągu maja i czerwca przez wojska australijskie, współdziałające z brytyjską flotą Oceanu Spokojnego.

Zdobycie wysp Iwojima i Okinawa oraz kapitulacja Japonii.

Opanowanie przez wojska alianckie wysp filipińskich, Burmy i znacznej części Indonezji, umożliwiało im ustanowie-

nie pełnej kontroli w zachodniej części Oceanu Spokojnego i przeniesienie działań bojowych na podejścia do Japonii, a szczególnie na wyspy Iwojima i Okinawa, posiadające ważne znaczenie strategiczne.

Wyspa Iwojima znajduje się w połowie drogi między wyspami Mariańskimi i Japonią. Na wyspie tej znajdowały się trzy lotniska, z których jedno było jeszcze w stadium budowy. Opanowanie tych lotnisk umożliwiało Amerykanom zapewnić nieprzerwaną osłonę myśliwskiej, samolotom B-29 bazujących na wyspach Mariańskich w czasie bombardowania miast japońskich. Lotniska te mogły być również użyte do lądowania uszkodzonych samolotów bombowych.

Na wyspie Iwojima broniła się 109 dywizja piechoty, dwa samodzielne pułki oraz batalion czołgów /40 wozów bojowych/. Liczebność garnizonu japońskiego wynosiła 21100 żołnierzy. Oddziały te były osłonięte z powietrza przez grupę lotniczą w składzie sześć myśliwców i cztery bombowce. W trakcie walk garnizon Iwojimy został dodatkowo wsparty, 40 samolotami z 3 floty powietrznej, w tej liczbie 24 samolotami "Kamikadze". Ze składu marynarki wojennej w rejonie Iwojimy znajdowało się kilka łodzi podwodnych i około 10 statków patrolowych.

Dowództwo amerykańskie dla wykonania desantu na wyspę Iwojima wydzieliło 5 korpus desantowy w składzie 3, 4 i 5 dywizji piechoty morskiej, wzmocniony dużą ilością jednostek inżynierskich i około 200 czołgami amfibiami. Ogólna liczebność wojsk desantowych wynosiła 111 tys. żołnierzy. Zabezpieczenie działań desantowych powierzono zostało 5 flocie amerykańskiej posiadającej ponad 650 okrętów wojennych, w tym 15 pancerników, 28 lotniskowców, 20 krążowników, 94 torpedowców i 38 łodzi podwodnych. Dla wsparcia desantu z powietrza, przeznaczone 352 samoloty z 7 armii lotniczej i 1170 samolotów bazujących na lotniskowcach oraz jednostki lotnictwa strategicznego.

W dniach 16 i 17 lutego 1945 r. lotnictwo amerykańskie wykonało zmasowane uderzenie na lotniska i punkty oporu przeciwnika na wyspach Iwojima i Honszu.

Desant morski rozpoczął się rano 19 lutego, pod osłoną artyleryjsko-lotniczego przygotowania ataku. W trakcie desantu jednocześnie wysadzono na ląd cztery pułki z 4 i 5 dywizji piechoty morskiej wzmocnione czołgami-amfibiami, na

do wieczora pierwszego dnia operacji, oddziałom amerykańskim udało się opanować przyczółek o szerokości 3,5 km i 1,3 km głębokości. Na uchwyconym przyczółku znalazły się główne siły 4 i 5 dywizji i 150 czołgów. W następnym dniu zostały wysadzone na przyczółku pozostałe siły korpusu. Jednakże dalsze natarcie wojsk amerykańskich rozwijało się powoli, ponieważ pofalowany teren wysp pocięty był szeregiem pozycji, na których Japończycy stawiali nacięte opór. W dniu 16 marca 1945 r. Iwojima została zdobyta. Straty Japończyków wyniosły 21000 zabitych i 100 wziętych do niewoli. Amerykanie stracili 19935 żołnierzy, była to jedna z najbardziej zaciętych bitew na Pacyfiku.

Jednakże mimo dużych strat, opanowanie wyspy Iwojima miało dla wojsk amerykańskich bardzo duże znaczenie, ponieważ lotniska amerykańskie zostały przesunięte o 1304 km bliżej Japonii. Umożliwiło to bombardowanie wszystkich ośrodków przemysłowych tego kraju. Iwojima mogła teraz osłonić amerykańskie bazy rozmieszczone na wyspach Marijańskich. Do końca wojny, na wyspie Iwojima przymusowo lądowało około 2400 samolotów B-29, których znaczna ilość mogłaby zatonać w Oceanie jeśliby Amerykanie nie posiadali tych lotnisk.^{x/}

Jednocześnie z walkami na wyspie Iwojima, dowództwo amerykańskie przygotowało operacje w celu opanowania wyspy Okinawa. Strategiczne położenie tej wyspy było wyjątkowo ważne ponieważ znajdowała się ona w odległości 481 km od japońskiej wyspy Kiu-Siu. Ponadto wyspa ta panuje na Morzu Wschodnio-Chińskim, przez które przechodzą drogi w kierunku Morza Żółtego i Cieśniny Cuszimskiej. Wyspa Okinawa mogła stanowić podstawę wyjściową dla wojsk amerykańskich do dalszych działań w kierunku południowo-zachodniej części Japonii lub na wybrzeże chińskie położone na północy od Formozy. Na Okinawie znajdowały się dogodne rejony do budowy lotnisk oraz wiele przystani morskich i dostateczna ilość terenu dla zakwaterowania wojsk i techniki bojowej.

Dowództwo japońskie przywiązując duże znaczenie do tej wyspy postanowiło utrzymać ją za wszelką cenę. Zamierzano wykorzystać dużą ilość "kamikadze" w celu wykonania uderzenia na amerykańską flotę wojenną w powiązaniu z atakami łodzi podwodnych. Obrona Okinawy została powierzona 32 armii

^{x/} "Kampania wojny na Oceanie Spokojnym" - str. 409.

japońskiej, w skład której wchodziły 24 i 62 dywizja piechoty i 44 brygada mieszana oraz pewna ilość jednostek wzmocnienia. Liczebność garnizonu japońskiego wynosiła 80 tys. żołnierzy. Na wyspie znajdowało się szereg urządzeń fortyfikacyjnych i wiele baterii artylerii nadbrzeżnej. Główny wysiłek obrony japońskiej skupiony był w południowo-wschodniej i południowej części wyspy. Zachodnie wybrzeże i północna część wyspy osłaniana była niedużymi garnizonami rozmieszczonymi w wioskach osiedlach. Na Okinawie bazowała 5 flota powietrzna licząca 250 samolotów, oprócz tego dowództwo japońskie mogło wykorzystać około 150 samolotów bazujących na lotniskowcach. Marynarka japońska biorąca udział w obronie Okinawy posiadała jeden pancernik, jeden krążownik, osiem torpedowców i dziesięć łodzi podwodnych.

Dowództwo amerykańskie dla opanowania Okinawy wydzielilo 10 armię amerykańską^{x/} w składzie czterech dywizji piechoty i trzech dywizji piechoty morskiej ze środkami wzmocnienia. W składzie wymienionych dywizji piechoty morskiej znajdowało się około 300 członek amfibii. Zabezpieczenie wykonania desantu morskiego zostało powierzono 5 flocie amerykańskiej i brytyjskiemu złączki lotniskowców. Obydwie grupowania morskie posiadały 1317 okrętów wojennych i pomocniczych. W składzie tych sił znajdowało się 20 pancerników, 33 lotniskowce, 32 krążowniki, 82 torpedowce i 16 łodzi podwodnych. Na wspomnianych lotniskowcach bazowało 1727 samolotów, oprócz tego do zabezpieczenia desantu przeznaczono 21 dywizję lotnictwa strategicznego. Całość wojsk przeznaczonych do wykonania operacji desantowej wynosiła 450 tys. żołnierzy.

Zamiar operacji desantowej przewidywał wykonanie desantu morskiego w zachodniej części wyspy w celu jej rozcięcia i zniszczenia garnizonu japońskiego częściami. W pierwszym rzucie miały lądować oddziały czterech dywizji w celu uchwycenia przyczółka na głębokość 6 km. Przyczółek ten mógłby zabezpieczyć wysadzenie pozostałych sił oraz wyładowanie zaopatrzenia. Natarcie z uchwyczonego przyczółka miało być prowadzone równocześnie w trzech kierunkach. Dwie wzmocnione dywizje piechoty znajdujące się w centrum grupowania miały nacierać w kierunku wschodnim, w celu rozcięcia obrony przeciwnika na dwie części. Natomiast wojska środkowe na skrzydłach wspomnianych dywizji, winny były przy wsparciu

x/ 10 armia amerykańska sformowana została w ciągu od stycznia do marca 1945 r.

artylerii okrętowej rozbió siły japońskie znajdujące się w północnej i południowej części Okinawy.

Przygotowanie do tej operacji rozpoczęto na początku stycznia 1945 r. Główną uwagę skrócono na należyte przygotowanie oddziałów desantowych i na rozpoznanie nieprzyjaciela. Prowadzone intensywne rozpoznanie lotnicze w rezultacie którego w pełni rozszyfrowano strukturę obrony i ugrupowanie wojsk japońskich na wyspie. W ciągu marca lotnictwo alianckie prowadziło walkę o uchwycenie panowania w powietrzu, wykonując zmasowane uderzenia bombowe na lotniska i bazy marynarki wojennej, położone w rejonie wysp Riu-Kiu. W dniach 18 i 19 marca zbombardowane zostały lotniska japońskie na wyspach Kiu-Szin, Szikoku i w południowej części Honszu. 23 marca uderzenia lotnictwa bombowego zostały wykonane na lotniska, węzły dróg i ważniejsze obiekty na Okinawie. W ostatnich dniach marca lotnictwo amerykańskie w dalszym ciągu bombardowało Okinawę, a artyleria okrętowa ostrzeliwała wschodnie, południowe i zachodnie wybrzeże wyspy. Pod osłoną ognia artylerii wojska amerykańskie opanowały grupę wysp Kerama, znajdującą się w odległości 20 km na zachód od Okinawy. Wyspy te zapewniały dogodny przystanek dla okrętów i rozwinięcie bazy zaopatrzeniowej dla wojsk amerykańskich.

Szturm wyspy rozpoczął się rano 1 kwietnia 1945 r. przy wsparciu silnego ognia artylerii i lotnictwa. Desant był wykonywany siłami czterech dywizji 3 korpusu morskiego i 24 korpusu armijnego, na odcinku 10 km. Opór wojsk japońskich był na ogół słaby i dlatego wojska amerykańskie do końca dnia uchwyciły przyczółek o szerokości 15 km i głębokości 5 km. W ciągu tego czasu zostały wysadzone na brzeg główne siły czterech dywizji, 200 czołgów-amfibi i inne środki wzmocnienia. W ciągu następnych trzech dni operacji wojska amerykańskie wkładały się na około 8 km i wieczorem 4 kwietnia wyszły na wschodnie wybrzeże Okinawy. Obrona wojsk japońskich została rozciągnięta na dwie części. Przy czym główne siły 32 armii japońskiej znalazły się w południowej części wyspy, a w północnej części pododdziały 44 brygady i niewielkie garnisony rozmieszczone w miejscowościach ^{pobliskich}.

Obawiając się utraty Okinawy dowództwo japońskie zdecydowało się wykonać uderzenie lotnictwem /głównymi siłami "Kamikadze"/ oraz flotą wojenną na alianckie siły morskie z celem zerwania operacji desantowej. Dla wykonania tego

zadania przeznaczono kilkaset lotników samobójców i 2 flotę wojenną w składzie jednego pancernika, jednego krążownika i ośmiu torpedowców. Ataki lotników samobójców rozpoczęły się 6 kwietnia. W dniu tym² flota japońska wyszła z portów Japonii i wzięła kurs na wyspę Okinawę. Uderzenie jej na flotę amerykańską przewidziano o świcie 8 kwietnia. Jednakże flocie japońskiej nie udało się skrycie podejść do zamierzonego celu. Amerykańskie łodzie podwodne działające na wodach na południe od wyspy Szikoku, przesłuchiwały radiodane z japońskich okrętów, z których rozszyfrowano zapiski przeciwnika. Rano 7 kwietnia, amerykańskie bombowce basujące na lotniskowcach, zaatakowały japońskie okręty w rejonie na południe od wyspy Kiu-Siu. W wyniku bombardowania zatopiono jeden pancernik, krążownik i cztery torpedowce. Pozostałe okręty ocalały z uszkodzenia zawróciły do swych baz. Zwycięstwo większe powodzenie odniosły japońskie samoloty pilotowane przez lotników samobójców, wykonujące uderzenie wyłącznie na okręty wojenne.

.. okresie walk o zdobycie Okinawy /1.4 - 22.6.1945r./ kamikadze zatopili 26 i poważnie uszkodzili 164 amerykańskie okręty wojenne. Straty te nie spowodowały zerwania operacji desantowej. Do 22 kwietnia 1945 r. wojska amerykańskie swanowały północną część Okinawy, a do 22 lipca - południową część wyspy.

Operacja desantowa wojsk alianckich na Okinawę była ostatnią operacją aliancką na Oceanie Spokojnym. Dalsze działania wojsk alianckich polegały na bombardowaniu Japonii, siłami związków lotniczych basujących na wyspach Mariańskich i Okinawie. Celem tych bombardowań było osłabienie japońskiej ekonomiki przed rozpoczęciem inwazji na wyspę Kiu-Siu, którą planowano wykonać w listopadzie 1945 r.

Przygotowując się do obrony metropolii docódnictwa japońskie dokonało szeregu przedsięwzięć dla uchronienia pozostałych sił morskich i lotniczych. W tym celu lotnictwo japońskie zostało rozórudkowane i skrupulatnie zamaskowane. Zaprzestano nawet prowadzenia rozpoznania lotniczego. W tych warunkach lotnictwo amerykańskie prawie zawsze osiągało taktyczne naszkoczenie i bez żadnych przeszkód niszczyło narkazane obiekty. Równocześnie z tymi bombardowaniami amerykańskie pancerniki i ciężkie krążowniki, systematycznie ostrzeliwały obiekty przemysłowe na wschodnim wybrzeżu Japonii,

a lekkie okręty wojenne działały na komunikacje przeciwnika na wodach przybrzeżnych. Również amerykańskie łodzie podwodne zaczęły działać między wyspami japońskimi.

Jednocześnie z wykonywaniem wspomnianych działań, dowództwo amerykańskie przystąpiło do przygotowania swych wojsk do inwazji na wyspy japońskie i do natarcia na Indonezję oraz na Malaje. Plany tych działań zostały opracowane w czasie trwania konferencji poczdamskiej obradującej w dniach od 17.7 do 2.8.1945 r. Dowództwo alianckie planując zamierzone operacje wychodziło z założenia, że będą to działania najtrudniejsze z całej kampanii na Oceanie Spokojnym.

W dniu 26 lipca 1945 r. rząd japoński odrzucił ultimatum skierowane do niego przez rządy Stanów Zjednoczonych, Anglii i Chin. W tych warunkach lotnictwo alianckie zwiększyło intensywność bombardowań Japonii, a w dniach 6 i 9 sierpnia 1945 r. Amerykanie rzucili bomby atomowe na miasta Hiroszima i Nagasaki. W rezultacie wybuchu tych bomb zginęło prawie ówczesne miliona ludzi.

"Użycie broni masowej zagłady przeciwko bezbronnej ludności wspomnianych miast było barbarzyńskim aktem". Jednak ten barbarzyński czyn nie był decydującym środkiem, który przyczynił się do szybszego zakończenia wojny" - tak twierdzą niektórzy wybitni dowódcy i teoretycy wojenni Anglii i USA tacy jak gen. Arnold, adm. Nimitz, gen. Fuller i inni. O kapitulacji Japonii w poważnej mierze zdecydowało rozbicie przez wojska radzieckie japońskiej armii kwantuńskiej w Mandżurii dokonane w dniach od 8 do 30 sierpnia 1945 r.

3. Wnioski ogólne z działań wojsk alianckich na Oceanie Spokojnym w latach 1944-1945.

Działania wojenne prowadzone na Oceanie Spokojnym w latach 1944-1945 miały na celu wywołanie utraczonego przez Stany Zjednoczone panowania na Pacyfiku, rozbięcie wojsk japońskich i zmuszenie Japonii do przyjęcia kapitulacji.

Japonia jako sojusznik Niemiec i Włoch była na ogół słabym krajem pod względem ekonomicznym, gdyż wszystkie podstawowe jej surowce strategiczne potrzebne do prowadzenia wojny znajdowały się nie w kraju lecz na morzem w podbitych przez nią państwach. Dlatego przewidziany rozwój produkcji przemysłowej, wystarczająca ilość żywności, zależały od

z/ J. Fuller "Druga wojna światowa" Wyd. Moskwa 1936 r.
str. 521-522.

dotarczenia na czas przez flotę handlową, surowców dla przemyślu i żywności dla ludności. Tak więc strategiczny punkt ciężkości Japonii leżał w jej flocie handlowej. Dlatego też zatapiając flotę handlową doprowadzono Japonię do klęski.

Działania wojenne na Pacyfiku, biorąc pod uwagę ich znaczenie, ilość biorących w nich udział sił oraz charakter były działaniami drugorzędnymi w porównaniu do walk na europejskim teatrze działań. W skład alianckich sił zbrojnych działających na Pacyfiku wchodziły 3, 5 i 7 floty amerykańskie oraz eskadry angielskie, holenderskich i australijskich okrętów, 6, 8 i 10 amerykańskie, 1 australijska armia polowa, kilka korpusów piechoty morskiej oraz szereg dywizji australijskich, anglo-indyjskich i nowozelandzkich, 5, 7 i 13 amerykańskie armie lotnicze oraz 21 dywizja lotnicza strategicznego.

Operacje alianców na Pacyfiku charakteryzowały się tym, że nie zdobywano setek tysięcy drobnych wysp, a wykonywano uderzenia na wyspy posiadające lotniska, porty, po opuszczeniu których lotnictwo bombowe neutralizowało garnizony drobnych wysp oraz wspólnie z marynarką wojenną odcinane im droższe zaplecze. Isolowane w ten sposób garnizony japońskie skasały na skutek głodowej lub kapitulacji.

Desantystwo amerykańskie unikało frontalnego natarcia na wyspy zajęte przez znaczne siły japońskie, gdzie nie można było uzyskać zaskoczenia. Przed rozpoczęciem każdej operacji desantowej dokonywano kilkudniowych bombardowań wysp mających być celem operacji. Równocześnie prowadzono działania dezinformacyjne w celu usylenia Japończyków co do miejsca przyszłej operacji, gdy tymczasem zasadnicze uderzenie wykonywane w ogóle z innego kierunku.

W toku walk na suchych wyspach, nie naciekano przez dżungle czy wysokie góry lecz wysadzano dodatkowe desanty morskie na posame góry lub dżunglę w celu oskrzydlenia i obejścia zasadniczych grupowań wojsk japońskich. Następnie likwidacją okrążonych grupowań japońskich powierzano wojskom australijskim, które były specjalnie szkolone i przyzwyczajane do działań w terenie równinowym i w specyficznych warunkach.

Na okres 15 miesięcy wojny wojska alianckie przeprowadziły około 20 bitew morskich i 50 morskich operacji do-

desantowych. Największe bitwy morskie, mimo że brała w nich udział duża ilość okrętów wojennych, wykonywane były z zasady przez lotnictwo bazujące na lotniskowcach. Ilość okrętów wojennych i lotnictwa w najważniejszych bitwach morskich na Oceanie Spokojnym przedstawiała się następująco:

Sily stron, rejon bitew morskich i data	Okręty wojenne					Samoloty	
	Pancerze - kl	Lotniskow- ce	Krajowniki	Torpedow- ce	Lodzie pod- wodne	Bazujące na lotniskow- cach	Bazujące na lądzie
Wyspy Mariiańskie /10- -21.6.1944 r./							
Sily japońskie	7	6	13	31	14	520	70
Sily amerykańskie	7	15	13	58	35	1160	127
Wyspa Leyte /23-25. 10.1944 r./							
sily japońskie	8	4	16	25	28	116	600
sily amerykańskie	12	26	15	89	47	1280	300
Wyspa Okinawa /6-7.4. 1945 r./							
sily japońskie	1	-	1	8	10	-	780
sily amerykańskie	8	15	15	48	36	1483	150

W większości morskich operacji desantowych, ilość biorzących w nich udział wojsk lądowych nie przewyższała dwóch wzmocnionych korpusów, które działały przy wsparciu floty wojennej i lotnictwa.

Ilość sił i środków, biorzących udział w najważniejszych operacjach desantowych, przeprowadzonych przez wojska alianckie na Oceanie Spokojnym.

Miejsce i czas rozpoczęcia operacji desantowych	Ilość de- santujących dywizji	Ilość okrę- tów wojen- nych i po- mocniczych	Ilość samo- lotów bazu- jących na lotniskow- cach i lotni- skach.
Wyspy Mariiańskie /15.6. 1944 r./	6	643	1620
Wyspa Leyte /20.10.1944 r./	7	650	1580
Wyspa Luzon /9.1.1945 r./	7	850	2100
Wyspa Iwojima /19.2.1945 r./	3	650	1532
Wyspa Okinawa /1.4.1945 r./	7	1317	1727

W działaniach wojennych na Pacyfiku główną rolę odegrały szybkościowe lotniskowce, które nie tylko zabezpieczyły walkę o panowanie w powietrzu lecz również stwarzały

dogodne warunki dla wykonania morskich operacji desantowych.

Wojna na morzu wykazała, że wykonanie zadań operacyjnych i strategicznych wymagało wykorzystania w ścisłym współdziałaniu wszystkich rodzajów sił zbrojnych. Wybitni lotnicy i marynarze wojennej odgrywający główną rolę w operacjach desantowych i w wywołaniu panowania w powietrzu, doprowadzone byłyby do zera, jeżeli wojska lądowe działające na umiarkowanych nie oparowały przybrzeżnych portów i baz zapewniających natarcie w głąb lądu.

W trakcie działań wojennych wykonywanych z dala od portów nacięzystych i jednocześnie na wielu kierunkach, dużą rolę odegrało zaopatrzenie amerykańskich flot w ruchomych baz. Bazy te pozwalały na zwiększenie promienia działań bojowych okrętów waloczących często w odległości kilku tysięcy kilometrów od głównych baz, rozmieszczonych na wybrzeżu USA.

W działaniach wojennych na Oceanie Spokojnym świadczyło o postępach chociaż w ograniczonym zakresie nowe i udoskonalone środki walki. Do tych środków należały: bombowce, samoloty odrzutowe, urządzenia radiolokacyjne, nowe statki i barki desantowe, pływające warsztaty remontowe i składy zaopatrzenia, gąsienicowe transporty-ekwipaż oraz składane metalowe pasy startowe dla samolotów. Środki te znacząco ułatwiały wykonanie zadań operacyjnych i strategicznych.

Działania bojowe wojsk alianckich na Oceanie Spokojnym oraz wojsk radzieckich w Mandżurii zmieszły doświadczenie i rząd japoński do podpisania aktu kapitulacji /2.9.1945 r./ i do zakończenia II wojny światowej.

Bibliografia:

1. II wojna światowa - wyd. Min. Obr. ZSRR, Moskwa - 1958 r.
2. Kampanie wojny na Oceanie Spokojnym - Materiały Komisji do badania strategicznych bombardowań dokonanych przez lotnictwo amerykańskie. wyd. Min. Obr. ZSRR Moskwa. 1956 r.
3. Mao-Tse-tung "Dzieła wybrane" tom IV. wyd. Literat. Obcej Moskwa 1957 r.
4. Fuller - II wojna światowa. wyd. Moskwa 1956 r.

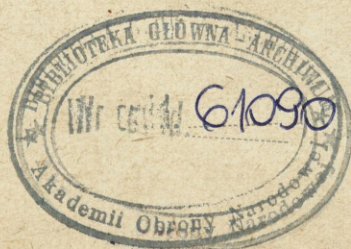
5. F. Scherman - Amerykańskie lotniskowce w wojnie na Oceanie Spokojnym. Wyd. Min. Obr. ZSRR 1956 r.
6. Toppelkireb - Historia II wojny światowej. Wyd. Moskwa 1956 r.
- Załącznik nr 1 - Działania wojenne wojsk alianckich na Oceanie Spokojnym w 1944 - 1945 r.

OPRACOWANIE
WYKŁADOWCA KATEDRY nr 11

kpt. dypl. POLNY Antoni

Wykonano w 15 egz.

Egz. nr 1-12 Katedra nr 11
Egz. nr 13-15 Bibl. Naukowa ASG
Wyk. kpt. Polny
Druk. ZU
nr ks. 739/WW

DZIAŁANIA WOJENNE WOJSK ALIANCKICH NA OCEANIE SPOKOJNYM W 1944-1945 R.

epc - 2 no pt...
751
1092

Zgrupowanie wojsk adm. Nimitza
 3 i 5 Flota, 7 Flota, Korpusy piech. mors.
 Ruchoma baza zaopatrzenia

Zgrupowanie gen. Mac Arthura
 1 armia australijska, 6 armia USA
 7 flota woj., 5 armia lotn.

Skala
 km 0 125 250 375 500 625

- Legenda**
- rubieże obrony wojsk japońskich
 - kierunki uderzeń wojsk alianckich w 1944 r.
 - " " " " " " w 1945 r.
 - uderzenia lotnictwa amerykańskiego bazującego na lotniskowcach
 - desant wojsk alianckich i data desantu
 - kierunki uderzeń wojsk japońskich w 1944 r.
 - " " " " " " w 1945 r.

